

Bright Start þróunarverkefni í tveimur skólum á Suðurlandi.

Í vetur er þróunarverkefnið Bright Start í gangi í Hvolsskóla á Hvolsvelli og Laugalandsskóla í Holtum. Bright Start kennslan fer fram í 1. – 3. bekk í báðum skólunum.

Hvað er Bright Start?

Bright Start er kennsluáferð ásamt kennsluefni fyrir yngri bekki sem tekur á innra skipulagi kennslunnar til að koma til móts við mismunandi þarfir nemenda.

Bright Start er hannað til að víkka hugsunarferli barna með því að þroska hugtaka og þrautalausnatekni þeirra.

Bright Start byggir á kenningum um hvernig börn þroskast (kenningar um þróun vitsmunapróska og fl. (Piaget, Vygotsky, Feuerstein og H.Carl Haywood)

Í Bright Start eru notaðar kennsluáferðir sem byggja á miðlun (mediated teaching style).

Í Bright Start er lögð áhersla á áhugahvöt, áhuginn á að koma frá viðfangsefninu sjálfu (intrinsic motivation)

Í Bright Start er fléttað saman þekkingarmarkmiðum (content) og þjálfun vitsmuna (cognitive progress).

Bright Start inniheldur 7 námseiningar sem hver um sig leggur áherslu á sérstaka grundvallartegund þroska:

▶ Sjálfstjórn	▶ Flokkun
▶ Talnahugtök	▶ Röð og mynstur
▶ Samanburður	▶ Lögun stafa
▶ Hlutverkaskipti	

Aðferðin var þróuð til að hjálpa börnum að þroska nauðsynleg grundvallarhugsunarferli svo þau þurfi ekki sértæk úrræði í námi. Vettvangsrannsóknir hafa sýnt að þessi aðferð er árangursrík leið til að kenna börnum, með ólíkan bakgrunn á ólíkum stigum, nauðsynleg hugsunarferli til að auka hæfni þeirra til náms.

Hjá börnum þroskast grundvallar vitræn ferli á tvo vegu: í gegnum daglega reynslu og samspil fullorðinna og barna. Hlutverk fullorðinna í þessu samspili er að hjálpa barninu að skilja það sem það sér og upplifir. Þetta samspil er það sem kennarinn stýrir til að miðla milli barnsins og heims hinna fullorðnu (kennarans). Mikilvægur þáttur Bright Start er **miðlunarnámið** (mediational teaching style).

Sérstök markmið Bright Start eru að:

- auka og flýta þróun grunnhugsunar
- þroska sjálfshvatningu (self motivation)
- þroska táknhugsun (representational thought)
- auka námsárangur
- draga verulega úr þörf á sérkennslu á seinni árum

Helstu viðmið og einkenni miðlunarnáms/kennslu:

- ☛ ásetningur kennarans að hjálpa barninu að skýra hugsunina (intentionality)
- ☛ Yfirskilvitleiki (transcendence) hvernig nem. auðveldar sér að læra e-ð utanbókar, kenna aðferðir til að muna, brúun, alhæfing,
- ☛ Umræður um innihald og tilgang (það eru engin vitsmunaleg leyndarmál), útskýra fyrirfram hvað á að gera og hvers vegna
- ☛ Kennarinn miðlar réttum anda til nemendanna, barnið á að fá á tilfinninguna að það geti. Skýrar upplýsingar um hvað er rétt og hvað ekki
- ☛ Nemandinn þarf að finna að nærvera hans skipti máli. Skapa samkennd. Kennarinn er til staðar til þess að styðja við barnið
- ☛ Koma skipulagi á hegðun – hvetja til hugsunar og virkni, ná til þeirra sem vita svarið en koma ekki með það.

Hvernig er Bright Start komið til Íslands?

Skólastjórar Hvolsskóla og Laugalandsskóla í Holtum og forstöðumaður Skólaskrifstofu Suðurlands kynntust Bright Start kennsluaðferðinni í heimsókn skólastjóra á Suðurlandi til Helsinkí í Finnlandi í febrúar 2003. Í framhaldi af því fór 6 manna hópur, 2 frá Hvolsskóla, 2 frá Laugalandsskóla og 2 frá Skólaskrifstofu Suðurlands á námskeið til Finnlands í nóvember 2003 í þeim tilgangi að taka upp þessa kennsluaðferð á Íslandi. Sótt var um styrki til þróunarsjóðs grunnskóla og í sjóði Evrópusambandsins.

Í ágúst síðastliðnum var síðan haldið námskeið á Íslandi fyrir kennara og starfsfólk Laugalandsskóla, Hvolsskóla og sérfræðinga Skólaskrifstofu Suðurlands – leiðbeinendur á námskeiðinu voru prófessor Carl Haywood og Penelope Brooks sálfræðingar frá Vanderbilt University í Bandaríkjunum en þau eru höfundar efnisins og frumkvöðlar þessarar stefnu. Brooks og Haywood ákváðu að koma sjálf til þess að kynna og kenna efnið á Íslandi vegna þess að efnið hefur ekki áður verið notað hér á landi og þau vildu fylgja því úr hlaði sjálf. Bright Start er nú að fara af stað í tveimur skólum á Suðurlandi, Hvolsskóla á Hvolsvelli og Laugalandsskóla í Holtum. Bright Start verður kennt í 1. 2. og 3. bekk í þessum skólum. Verkefnið er unnið í samstarfi við Skólaskrifstofu Suðurlands. Þróunarsjóður grunnskóla styrkir verkefnið.

Bright Start skólarnir

Hvolsskóli heildstæður grunnskóli á Hvolsvelli, u.þ.b. 50% íbúa býr í dreifbýli. Fjöldi nemenda 250 þar af 58 í 1. – 3. bekk. Ekki samkennsla, mikið samstarf milli 1. og 2. bekkjar, kennt á sama svæði.

Laugalandsskóli heildstæður grunnskóli í dreifbýli. Fjöldi nemenda 76 þar af 21 í 1. – 3. bekk. Samkennsla í 1. – 3. bekk, 2 kennarar með 21 barn.

Mat á verkefninu og samstarf skólanna

Skólaskrifstofa Suðurlands hefur tekið að sér að aðstoða við mat á verkefninu og hefur matið verið sett upp í samráði við sérfræðinga skrifstofunnar og sálfræðingana Haywood og Brooks. Meta á stöðu nemenda í ákveðnum þáttum tvisvar á skólaárinu. Í upphafi áður en Bright Start kennslan hefst og í lok skólaársins (lok apríl eða byrjun maí). Ljóst er að öll kennsla hefur áhrif á framfarir nemenda í námi svo til þess að átta sig á hvort Bright Start gerir meira eða örvar sérstaklega þá þætti sem því er ætlað að gera, þarf að hafa samanburðarhóp. Ákveðið hefur verið að leita til tveggja skóla með samanburðarhópa. Annars vegar skóla þar sem verið er að tilraunakenna annars konar efni í viðkomandi bekkjum og hins vegar skóla þar sem um “hefðbundið” skólastarf er að ræða. Báðir þessir skólar eru á Suðurlandi. Um er að ræða sambærilega skóla úr sambærilegu umhverfi.

Tvenns konar próf verða lögð fyrir nemendur. Í fyrsta lagi próf sem mæla hugsun nemendanna, ályktunarhæfni þeirra og sjálfshvatningu. Þessi próf eru valin og verða lögð fyrir af sálfræðingum Skólaskrifstofunnar. Í öðru lagi eru próf sem mæla málskilning og talnaskilning. Þau próf sjá kennsluráðgjafar Skólaskrifstofunnar um að leggja fyrir. Sum prófin eru lögð fyrir allan hópinn í einu en önnur eru einstaklingspróf. Um er að ræða 3 einstaklingspróf og 1 hóppróf.

Samhliða þessu fara fram þátttökuathuganir í tilraunaskólunum, þar sem lögð er áhersla á að skoða kennsluáferðir þ.e. hvort kennurum tekst að tileinka sér þá þætti sem einkenna miðlunarkennslu. Kennarar og starfsfólk sem koma að þróunarverkefninu funda reglulega og bera saman bækur sínar. Á fundunum er farið yfir hvað gengur vel og hvað gengur ekki vel og skipst er á hugmyndum um útfærslur.